

Moldova va înregistra o redresare modestă, PIB-ul său urmând a ajunge la nivelul înregistrat înainte de criza COVID-19 abia în anul 2022.

Incertitudinea ce planează în jurul duratei pandemiei și a mediului politic constituie riscuri importante imediate.

În 2020, se anticipează o creștere bruscă a nivelului sărăciei pe măsură ce gospodăriile se confruntă cu impactul crizei.

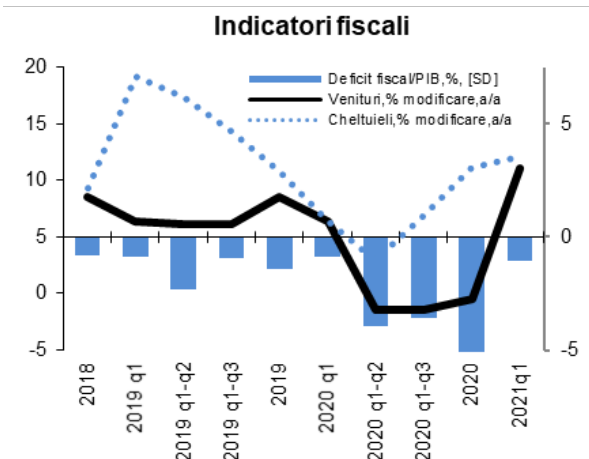
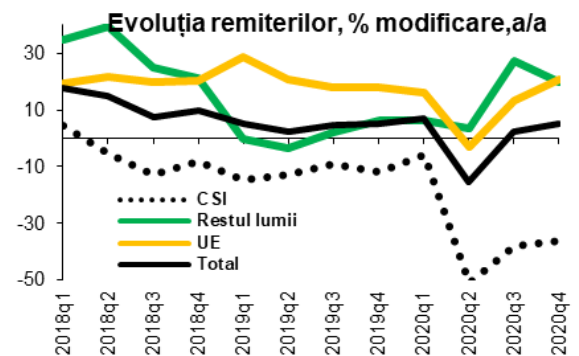
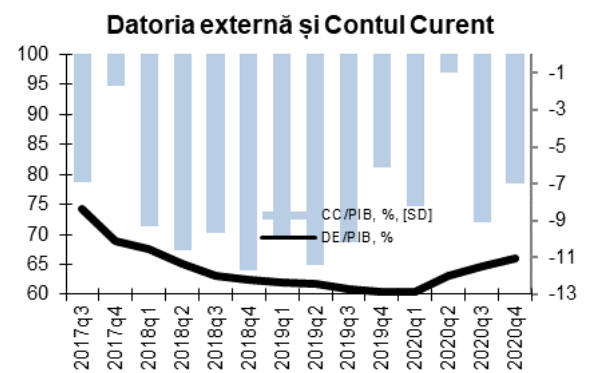
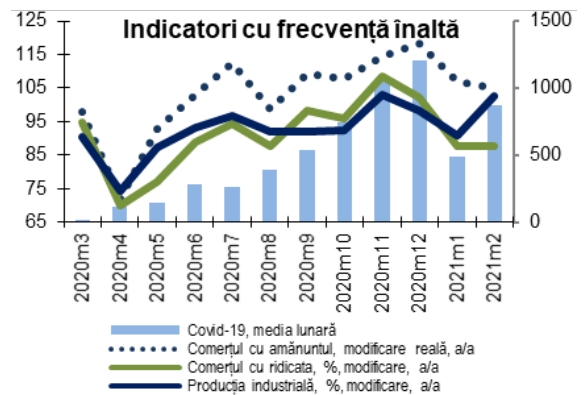
Evoluții Economice Recente

Economia a câștigat un oarecare avânt pe fondul relaxării restricțiilor COVID-19. Afectată de pandemie și de seceta severă, economia s-a contractat în anul 2020, PIB-ul înregistrând o scădere de 7,0 procente. Factorii principali ce au determinat acest declin al PIB au fost consumul populației, care la fel a scăzut cu 7 procente, urmat de investiții și de stocuri. Pe partea de ofertă, măsurile de carantină au dus la o stopare a comerțului și a producției industriale, iar seceta severă a afectat agricultura. Nivelul de ocupare a atins minimul ultimilor cinci ani. În anul 2021, economia a început treptat să își revină, dar majoritatea indicatorilor pe termen scurt se mențin încă în zona negativă.

Politica monetară expansionistă se menține. Pe fundalul scăderii prețurilor la petrol și al cererii interne slabe, inflația a înregistrat o medie de 3,8 procente în 2020. Ca răspuns, Banca Națională a Moldovei (BNM) menține din noiembrie 2020 rata de bază la un minim istoric de 2,65 procente, în timp ce rata rezervelor minime obligatorii pentru Lei a fost redusă la 26 procente de la 42,5 procente în 2019. Impulsionată de prețurile mai mari la alimente, inflația a început să crească în 2021, rămânând totuși sub nivelul inferior al coridorului BNM de 5 procente (+/- 1,5 procente).

O comprimare masivă a importurilor, coroborată cu remiterile relativ stabile, au condus la o îmbunătățire a deficitului de cont curent (DCC). În 2020, prețurile mai mici la energie și cererea internă anemică au avut ca rezultat contractarea importurilor cu 10,5 procente, reducere ce a compensat scăderea volumului exporturilor (-11,5 procente) și a remiterilor (-0,4 procente). Ca rezultat, DCC s-a redus la 6,7 procente din PIB de la 9,3 procente în 2019. Deficitul a fost finanțat în principal din depozite și deținerile de numerar și prin instrumente de datorie, predominant publice. Datoria externă a ajuns la 70,1 procente din PIB, cu 8 puncte procentuale (pp) mai mare decât în 2019. Rezervele valutare se situează la nivelul maxim din ultimii 15 ani, însumând 3,7 miliarde dolari SUA.

Situația fiscală se menține dificilă. Față de nivelul pre-COVID-19, veniturile fiscale au crescut cu aproximativ 0,3 pp din PIB, în timp ce cheltuielile au crescut cu 4,1 pp din PIB. Prin urmare, deficitul fiscal a atins un maxim al ultimilor zece ani, de 5,1 procente (inclusiv o creștere de 1 pp a soldurilor) din PIB în 2020. În T1 2021, susținute de încasările la Vamă, veniturile au crescut cu peste 10 procente, deficitul rezultat fiind de 0,3 procente din PIB. Cheltuielile din domeniul sănătății (+64 procente) și plățile sociale (+6,2 procente) continuă să crească. Datoria publică și cea garantată a crescut cu 8 pp, ajungând la 35,2 procente din PIB în 2020.

Perspective pe Termen Mediu

Incertitudinile ce planează în jurul evoluției pandemiei și a evoluțiilor politice vor menține economia sub potențial. Se estimează o revenire a PIB-ului la 3,8 procente în 2021, presupunând condiții mai favorabile, inclusiv datorită campaniei de vaccinare. Estimăm ca economia să capete avânt, fiind susținută de redresarea veniturilor disponibile, în parte datorită remiterilor, impulsului fiscal pozitiv (creșterea salariilor și transferurilor), și politicii monetare acomodative. Este de așteptat ca cererea globală anemică, combinată cu seceta recentă să constrângă exporturile. Importurile robuste, susținute de revenirea cererii interne vor frâna din elanul creșterii economice. Se anticipează că majoritatea sectoarelor își vor reveni, agricultura fiind liderul acestei redresări, după ce a avut un an prost în 2020.

După o contractare severă, nemaîntâlnită după recesiunea globală din 2009, Moldova va înregistra o redresare modestă. Se anticipează o menținere a creșterii economice în 2022 la nivelul din 2021, cu o atingere lentă a potențialului în 2023. Toate sectoarele vor înregistra o redresare pe măsură ce încrederea consumatorilor și a investitorilor va crește pe fundalul unor condiții externe mai favorabile și a politicilor monetare și fiscale expansioniste. Se anticipează că deficitul de cont curent se va deteriora în 2021, pe măsură ce exportul de produse alimentare va fi mai mic. Pe viitor, contul curent se va lărgi pe măsură ce economia accelerează. Estimăm că inflația se va menține sub nivelul de țintire al Băncii Naționale a Moldovei (BNM) de 5 procente +/- 1,5 pp în 2021, și să crească marginal odată ce redresarea se consolidează. În anul 2020, rata sărăciei, măsurată în funcție de nivelul de 5,50 USD PPC/zi, se estimează să crească cu 3,6 pp până la 14,2 procente. În baza ipotezei de revenire economică în Moldova și principalele sale țări de destinație a migranților estimăm o scădere a ratei sărăciei până la 12,3 procente în anul 2021.

Pe termen mediu, anticipăm ca deficitul fiscal să rămână mai mari decât nivelele istorice. Măsurile fiscale introduse pentru a reduce impactul pandemiei estimăm să mențină deficitul fiscal în jur de 4 procente din PIB în anul 2021, mai mare decât mediile istorice. Dar, mai mic decât a fost planificat prin legea bugetului de stat, parțial datorită finanțării externe mai mici și a capacității reduse de absorbție. Pe viitor, considerăm că poziția fiscală va fi problematică, deoarece întreprinderile sunt într-o situație dificilă, iar gospodăriile suferă de condiții nefavorabile pe piața muncii. Drept rezultat, este de așteptat ca datoria publică să crească constant, rămânând, totuși, relativ scăzută conform standardelor internaționale.

Perspectivile sunt marcate de riscuri negative substanțiale, iar fragila redresare depinde și de succesul campaniei de vaccinare. Riscurile interne sunt relaționate cu instabilitatea politică, slăbiciunea instituțională și constrângerile de ordin politic în implementarea reformelor sistemului judiciar și a celor structurale. Condițiile economice fragile și nivelele scăzute de productivitate sunt exacerbate de amprenta extinsă a statului în economie, de spațiul fiscal care se contractă, de intermedierea financiară scăzută și de provocările de guvernare. Avansarea reformelor structurale pe termen lung, pe fundalul măsurilor de recuperare economică și al frământărilor politice, este de o importanță primordială. Capacitatea de a reduce impactul crizei și a sprijini redresarea economică va depinde în mod esențial de finanțarea externă, în mod special de negocierea reușită a unui nou program al FMI. De asemenea, pe viitor, Moldova va trebui să gestioneze inegalitatea de șanse și să accelereze crearea de locuri de muncă în sectorul privat. În sfârșit, așa cum a arătat episodul de secetă severă din anul 2020, economia este foarte vulnerabilă la episoadele de vreme extremă. **Notele Speciale** la prezenta notă discută despre securitatea resurselor de apă și expunerea Moldovei la pericolele naturale și riscurile climaterice, și respectiv despre nevoia de a spori reziliența la acestea.

Tabel 1: Principalii indicatori macroeconomici

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021F	2022F	2023F
PIB nominal, miliarde MDL	145.8	160.8	178.9	192.5	210.4	206.4	222.2	241.7	263.2
PIB real, % creștere	-0.3	4.4	4.7	4.3	3.6	-7.0	3.8	3.7	3.8
Consum, % creștere reală	-2.3	2.6	4.7	3.2	2.6	-7.0	2.5	2.7	2.7
Investiții fixe brute, % creștere reală	-2.3	-2.8	5.2	14.5	12.9	-2.1	7.8	8.7	8.9
Export, % creștere reală	2.6	9.8	10.9	7.2	7.3	-15.5	6.6	7.1	7.5
Import, % creștere reală	-5.8	2.8	11.0	9.7	6.7	-8.9	5.1	6.3	6.5
Deflatorul PIB, % creștere	9.6	5.7	6.3	3.2	5.5	5.4	4.6	4.9	5.2
IPC mediu, % modificare	9.7	6.4	6.6	3.0	4.7	3.8	4.4	5.0	5.0
Balanța contului curent, % PIB	-6.0	-3.5	-5.7	-10.4	-9.3	-6.7	-7.8	-7.5	-8.1
Remiteri, % modificare, USD	-26.2	-4.3	12.2	12.1	4.2	-0.4	5.4	4.1	3.8
Raportul de schimb extern, % modificare	5.1	3.0	0.5	-4.1	-0.5	0.2	0.1	-0.1	-0.1
Datoria externă, % PIB	76.6	75.0	70.6	63.9	62.0	70.1	74.6	74.0	73.5
Venituri bugetare, % PIB	30.0	29.0	30.2	30.1	29.9	30.4	30.6	30.4	31.0
Cheltuieli bugetare, % PIB	31.8	30.5	30.8	31.0	31.4	35.5	34.7	33.2	33.5
Deficitul bugetar, % PIB	-1.9	-1.6	-0.6	-0.8	-1.4	-5.1	-4.0	-2.8	-2.5
Datoria publică și garanțiile, % PIB	29.6	36.9	32.7	30.1	27.4	35.2	41.3	42.5	43.6

Sursa: autoritățile Moldovei, estimările Băncii Mondiale

Contacte: Marcel Chistruga (mchistruga@worldbank.org), Stefano Curto, Natasha Rovo
(+373) 22 262262 www.worldbank.org/en/country/moldova